

Kuolinpesän asioiden hoitaminen Tapiolassa

TAPIOLA

Tämä opas on laadittu sinulle, joka hoidat kuolinpesän käytännön asioita. Näillä ohjeilla vakuutus- ja pankkiasiat hoituvat oikein ja mahdollisimman vaivattomasti.

Mikä on kuolinpesä?

Kun henkilö kuolee, hänen omaisuutensa siirtyy kuolinpesän eli perikunnan hoidettavaksi.

Omaisien on hyvä ilmoittaa kuolemasta Tapiolaan mahdollisimman pian kuolintodistuksella tai virkatodistuksella. Kuolintodistuksen saa vainajaa viimeksi hoitaneelta lääkäriltä ja virkatodistuksen saa esimerkiksi maistraatista.

Kuolinpesän osakkaat

Kuolinpesän osakkaita ovat

- perilliset
- leski, jos puolisoilla oli avio-oikeus toistensa omaisuuteen
- yleistestamentinsaaja.

Kuolinpesä lakkaa, kun vainajan omaisuus on jaettu osakkaille.

Perilliset

Lakimääräiset perilliset on ryhmiteltyinä alla. Jos kyseisessä ryhmässä ei ole perillisiä, osakkaaksi tulevat seuraavan ryhmän perilliset.

1. lapset tai heidän jälkeläisensä
2. leski
3. vanhemmat tai heidän jälkeläisensä
4. isovanhemmat tai heidän jälkeläisensä. Serkut eivät peri.

Jos aviopari on ollut lapseton ja leski on perinyt puolisonsa, lesken kuoltua hänen kuolinpesänsä osakkaita ovat myös ensiksi kuolleen puolison perilliset.

Leski

- Jos vainajalla oli lapsia, leski on kuolinpesän osakas siihen saakka, kunnes ositus on suoritettu. Osituksen jälkeen ainoastaan vainajan omaisuus jää kuolinpesään.

Lesken omista nimissä oleva omaisuus ei kuulu kuolinpesään, vaikka se ilmoitetaankin perukirjassa.

- Jos vainajalla ei ollut lapsia, leski on yksin lakimääräinen perillinen.
- Jos lesken ja vainajan välillä on tehty avio-oikeuden täysin poissulkeva avioehtosopimus, leski ei ole kuolinpesän osakas.

Yleistestamentinsaaja

Vainaja on voinut määrätä omaisuutensa tai osan siitä jollekin henkilölle tai yhteisölle. Tällainen yleistestamentinsaaja on kuolinpesän osakas. Sen sijaan jos vainaja on määrännyt tietyn rahasumman tai yksilöidyn omaisuuden nimetylle taholle, on kyseessä eritystestamentti. Eritystestamentinsaaja ei ole kuolinpesän osakas.

Kuka voi hoitaa kuolinpesän asioita?

Perunkirjoitusta varten tarvittavat todistukset voi yksittäinenkin osakas hankkia. Muista asioista kuolinpesän osakkaat päättävät yleensä yhdessä. Käytännöllisintä on valtuuttaa joku henkilö toimimaan kaikkien kuolinpesän osakkaiden puolesta. Pesän asioiden hoitaja voi olla myös pesänselvittäjä tai testamentin toimeenpanija.

Osakkaiden yhdessä valtuuttama henkilö

Valtuutettu voi olla joku pesän osakkaista tai täysin ulkopuolinen henkilö, esimerkiksi asianajaja. Valtakirjan tulee olla yksilöity, avoin asianajovaltakirja ei riitä. Löydät tämän oppaan liitteestä valtakirjat, joiden käyttöä toivomme, kun kuolinpesän asioita hoidetaan Tapiolassa. Voit myös tulostaa valtakirjat osoitteesta www.tapiola.fi tai hakea ne Tapiolan toimistosta. Valtuutus tarvitaan jokaiselta kuolinpesän osakkaalta.

Pesänselvittäjä

Kuolinpesän osakas, testamentinsaaja tai kuolinpesän

velkoja voi hakea tuomioistuimelta pesänselvittäjän määräämistä. Jos tällainen on määrätty, hänellä on yksin oikeus hoitaa pesän asioita.

➔ Pesänselvittäjän on esitettävä Tapiolalle tuomioistuinten määräys.

Testamentin toimeenpanija

Vainaja on saattanut testamentissaan määrätä testamentin toimeenpanijan. Hänellä on lähes sama toimivalta hoitaa kuolinpesän asioita kuin pesänselvittäjällä, ellei testamentin sanamuodosta muuta ilmene.

➔ Testamentin toimeenpanijan on esitettävä Tapiolalle lainvoimainen testamentti.

Perunkirjoitusta varten hoidettavat asiat

Mikä on perukirja?

Perukirja on veroilmoitus perintöveroa varten sekä omaisuusluettelo perinnönjakoa varten. Se laaditaan perunkirjoituksessa. Perunkirjoituksen toimituttaa se kuolinpesän osakkaista, jonka hoidossa pesän omaisuus on.

Perunkirjoitus on pidettävä kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä. Lisätietoja perunkirjoituksesta ja perintöverotuksesta saa muun muassa verotoimistosta tai osoitteesta www.vero.fi.

Todistukset perukirjaa varten

Tapiola lähettää perukirjan laatimista varten tarvittavat alla mainitut todistukset pyynnöstä vainajan viimeiseen kotiosoitteeseen. Jos todistuksen haluaa johonkin muuhun osoitteeseen, tulee osakkaan esittää selvitys osakkuudesta virkatodistuksella.

- Saldotodistukset kuolinpäivältä vainajan varallisuudesta, lainoista ja vastuista.
- Tiedot kuolemantapauskorvauksista. Kuolemantapauskorvaus voi sisältyä henki-, säästö- ja eläkevakuutuksiin tai yksityistapaturma- ja matkustajavakuutuksiin.

Lesken tiedot merkitään todistuksiin vain lesken suostumuksella.

Pankki- ja vakuutusasioiden hoito

Tapiolalle toimitettavat asiakirjat

Ennen kuin kuolinpesän pankki- vakuutus- ja korvausasioita voidaan hoitaa, tulee Tapiolalle toimittaa seuraavat asiakirjat:

- perukirja
- sukuselvitys, josta ilmenevät vainajan lakimääräiset perilliset (katkeamaton virkatodistusketju niistä seurakunnista tai maistraateista, joissa vainaja on ollut

kirjoilla täytettyään 15 vuotta)

- mahdollinen testamentti sekä lakimääräisten perillisten testamentin tiedoksisaanti- ja hyväksymisilmoitukset
- mahdollinen avioehtosopimus
- edesmenneen puolison perukirja (ja sukuselvitys), jos pesä on ollut jakamaton
- jos edesmenneen puolison pesä on jo jaettu, tulee toimittaa ositus- ja jakokirja.

Jos perukirjan osakasluettelo on vahvistettu maistraatissa, perukirjan lisäksi ei tarvitse toimittaa muita liitteitä kuin mahdollinen testamentti sekä testamentin tiedoksisaanti- ja hyväksymisilmoitukset.

Tapiola voi ryhtyä annettuihin toimeksiantoihin vasta tarkastettuaan asiakirjat. Varaa siksi toimeksiantoihin riittävästi aikaa.

Tietojen saanti kuolinpesän pankki-, sijoitus- vakuutus- ja korvausasioista

Jokaisella osakkaalla on oikeus saada tietoja kuolinpesän asioista vainajan kuolinpäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Tietojen pyytäjän on esitettävä selvitys osakkuudestaan.

➔ Kuolinpäivää edeltävältä ajalta tarvitaan tietojen saantiin kaikkien pesän osakkaiden suostumus.

Kuolinpesän laskujen maksu

Kuka tahansa osakkaista voi maksaa vainajalle tulleet yhtiövastike-, sähkö-, sairaala-, hautaus- tai muut tavanomaiset laskut kuolinpesän tililtä. Laskut voi toimittaa Tapiolan pankkipalveluja tarjoavaan toimistoon.

Tilit

Vainajan tilit merkitään kuolinpesän nimiin ja niiden käyttöoikeudet lopetetaan. Vainajan nimissä olevat pankki- ja luottokortit sekä verkkopalvelutunnukset lakkautetaan. Suoraveloitustuotokset ja toistuvaissuoritukset jäävät kuitenkin voimaan, ellei joku kuolinpesän osakkaista vaadi niiden lakkauttamista.

➔ Kuolinpesän tilien käyttöön tarvitaan kaikkien osakkaiden suostumus.

Vainajan velkojen hoitaminen

Vainajan velat sitovat kuolinpesää. Kuolinpesä vastaa myös vainajan antamista omavelkaisista takauksista sekä hänen omaisuuttaan koskevista panttaussitoumuksista.

Pankin myöntämät luotot eräännyvät pankin vaatimuksesta maksettaviksi, kun velallinen tai joku velallisista kuolee. Jos kuolinpesä ei pysty maksamaan luottoa kerralla eikä halua realisoida vakuutta tai siirtää pesää pesänselvittäjän hallintaan, ota yhteyttä pankkiin maksusuunnitelman laatimiseksi.

Kuolinpesän osakas ei pääsääntöisesti vastaa vainajan veloista henkilökohtaisesti. Jos perunkirjoitusvelvollinen kuitenkin laiminlyö perunkirjoituksen toimittamisen määräajassa, hän vastaa henkilökohtaisesti vainajan veloista. Samoin osakas, joka antaa perunkirjoituksessa tahallaan vääriä tietoja ja vaarantaa siten velkojan oikeutta, vastaa henkilökohtaisesti vainajan veloista.

Rahasto-osuudet

Vainajan rahasto-osuudet merkitään kuolinpesän nimiin.

- ➔ Rahasto-osuuksien lunastamiseen tarvitaan kaikkien kuolinpesän osakkaiden suostumus.

Henkilövakuutukset

Jos vainajalla oli vakuutus, josta maksetaan korvausta hänen kuolemansa johdosta, pesän osakkaan tai edunsaajan on syytä tehdä korvaushakemus.

Henkilövakuutukset, kuten yksityistapaturma- ja matkustajavakuutus, päättyvät. Kuolinpäivän jälkeisen ajan vakuutusmaksun osuus palautetaan kuolinpesän tilille.

- ➔ Muulle kuin kuolinpesän tilille vakuutusmaksu voidaan palauttaa kaikkien pesän osakkaiden suostumuksella.

Omaisuuksivakuutukset

Omaisuuksivakuutukset, kuten ajoneuvo- ja kotivakuutus, jatkuvat ennallaan. Tapiola siirtää ne kuolinpesän nimiin saatuaan tiedon kuolemasta.

- ➔ Vakuutusten irtisanomiseen ja muuttamiseen tarvitaan kaikkien kuolinpesän osakkaiden suostumus.

Korvauskäsittelyt

Jos henkilöllä on kuolleessaan ollut korvauskäsittely kesken, kuolinpesä tulee niissä vainajan sijaan. Kuolinpesä ei kuitenkaan jo aloitetussa korvauskäsittelyssä voi pääsääntöisesti esittää uusia vaatimuksia.

Perinnönjaon jälkeen hoidettavat asiat

Perinnönjaosta laaditaan jakokirja. Sen jälkeen, kun kuolinpesän koko omaisuus on jaettu, kuolinpesä lakkaa ja kukin osakas määrää yksin saamastaan omaisuudesta.

Varojen jakaminen osakkaille

Kun kuolinpesän säästöt tai rahasto-osuudet halutaan jakaa pesän osakkaille, tarvitaan kaikkien pesän osakkaiden suostumus tai lainvoimainen perinnönjakokirja, jossa esimerkiksi yksi pesän osakkaista on valtuutettu tekemään rahasiirrot ja lopettamaan vainajan nimissä olleet tilit. Suostumuksessa tai jakokirjassa on mainittava ne tilit, joilta varat nostetaan, kunkin perillisen saama summa sekä tilinumerot, joille varat siirretään.

Perityn omaisuuden vakuuttaminen

Kukin osakas huolehtii itse siitä, että hänen saamansa omaisuuden vakuutukset ovat kunnossa. Esimerkiksi ajoneuvojen vakuutustietojen ja vakuutusturvan muuttaminen edellyttää, että uusi omistaja esittää Tapiolalle selvityksen omaisuuden siirtymisestä esimerkiksi lainvoimaisella perinnönjakokirjalla tai ajoneuvon rekisteriotteella.

Kuolinpesän asioiden hoitoon saattaa liittyä erityispiirteitä, joita ei tässä oppaassa ole huomioitu.

Voit aina kysyä neuvoa toimistoistamme, jotta pankki- ja vakuutusasiat tulevat oikein hoidetuiksi. Muissa kuolinpesän asioiden hoitamisessa kannattaa kääntyä asianajajan tai muun asiantuntijan puoleen.